

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ 2568

อปต.หนองคันทรัง

อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนง ของทุกองค์กร ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบ กับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการ นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่ง ของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลขำราก ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ หน่วยงานของรัฐ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในเทศบาลตำบลขำราก โดยคัดเลือกกระบวนการ งาน จำนวนกระบวนการงานตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน คือ ความเสี่ยงการทุจริต ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรของรัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริตใน อบต.หนองคันทรัง และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

งานนิติการ
สำนักปลัด อบต.
อบต.หนองคันทรัง
๓ มีนาคม ๒๕๖๘

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่ การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓.การติดสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา หรือการมอบ รวมทั้งการเรียกรับ หรือรับผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของที่มีมูลค่า ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งธุรกิจ หรือเพื่อรักษาผลประโยชน์อื่นใดอันไม่เหมาะสมตามหลักจรรยาบรรณธุรกิจ

๔.สิ่งของหรือประโยชน์อื่นใด หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ที่ให้แก่กันเพื่อ อัยยาศัยไมตรีที่ให้เป็นรางวัล หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษ ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะเป็น บัตร ตัวหรือหลักฐานอื่น

๕.องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตาม ทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๖. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

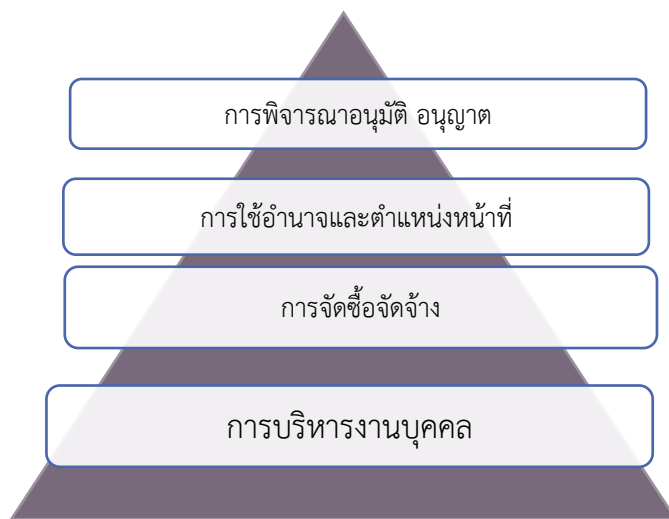
แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๖.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

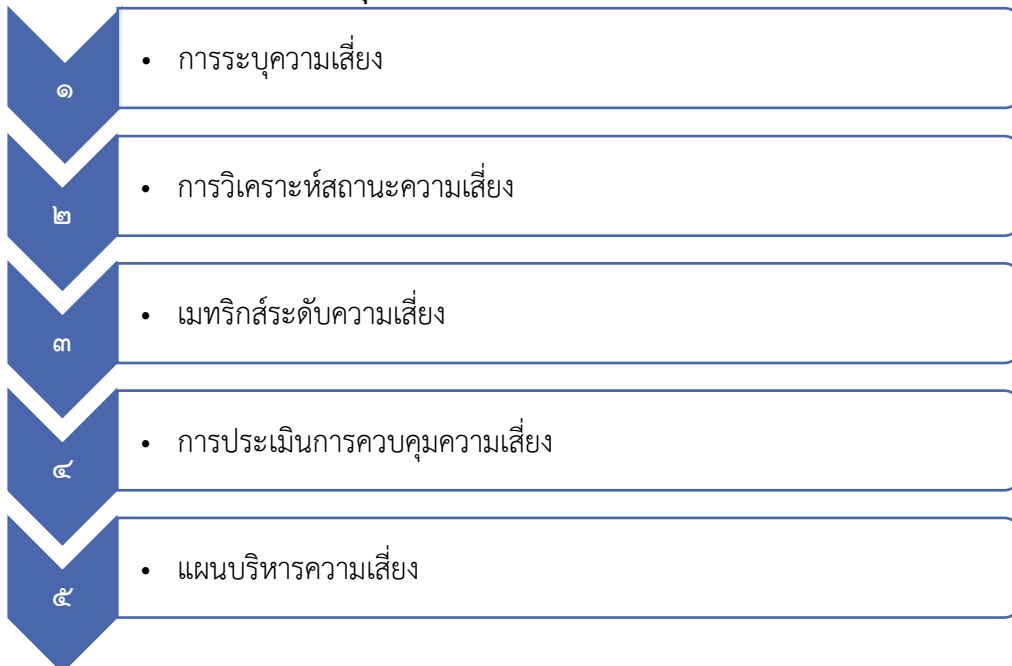
๖.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๖.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

๖.๔ ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ของ อบต.หนองคันทร่ง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
1.การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก สะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. 2558	เจ้าหน้าที่เรียกรับ ผลประโยชน์ใน ระหว่างการตรวจรับ งานตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบการ พิจารณาขออนุมัติ/ อนุญาต	4x1 (ปานกลาง)	1.จัดทำคู่มือ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน การปฏิบัติงานให้ ชัดเจน และเผยแพร่ ให้ประชาชนและ เจ้าหน้าที่ทราบและ ถือปฏิบัติ 2.ปิดประกาศคู่มือ สำหรับประชาชน ไว้ ณ สถานที่ที่ กำหนดให้ยื่นคำขอ และเผยแพร่ทางสื่อ ต่างๆ
2.การใช้อำนาจตาม กฎหมาย/การ ให้บริการตามภารกิจ	1.เจ้าหน้าที่มีการ เรียกรับสินบนจาก การให้บริการตาม ภารกิจ	1x1 (ต่ำ)	1.จัดทำคู่มือ ประชาชนมาตรฐาน การปฏิบัติงาน 2.ช่องทางการ ร้องเรียน
3.การจัดซื้อจัดจ้าง	1.การใช้ดุลพินิจใน การเลือกวิธีการจัดซื้อ จัดจ้าง 2.การเอื้อประโยชน์ ต่อพวกพ้องในการ จัดซื้อจัดจ้าง 3.คู่สัญญาอาจมีการ ให้สินบนเพื่อ ประโยชน์ในการ	4x1 (ปานกลาง)	1.ดำเนินการจัดซื้อจัด จ้างการจัดหาพัสดุ โดยเผยแพร่ทาง เว็บไซต์ของ อบต. หนองคันทร่ง 2.รายงานจัดซื้อจัด จ้างต่อผู้บริหาร 3.จัดทำกิจกรรมให้ ความรู้ในการไม่รับ สินบนเพื่อให้การ

	คัดเลือกในการจัดทำสัญญา		จัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความโปร่งใส
4.การบริหารงานบุคคล	1.การประเมินผลการปฏิบัติงานมีการให้หรือรับสินบนเพื่อแลกกับการเลื่อนตำแหน่ง	4x1 (ปานกลาง)	1.จัดทำมาตรการและระบบการร้องเรียนการทุจริตของ อบต.หนองคันทรง 2.ประกาศนโยบาย No Gift Policy ของขวัญของ อบต.หนองคันทรง

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	ช่วงคะแนน	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑๕-๒๕	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือประจำ
๔	สูง	๙-๑๔	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	๔-๘	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบางครั้ง/เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
๒	ต่ำ	๑-๓	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นนานๆ ครั้ง/เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
๑	ต่ำมาก		มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นในกรณีพิเศษ/เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง

สถานะ	ความเสี่ยง
สถานะสีเขียว	ความเสี่ยงต่ำ
สถานะสีเหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
สถานะสีส้ม	ความเสี่ยงระดับสูง
สถานะสีแดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบที่ส่งต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
5	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ 1,000,000 ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
4	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ 500,000ถึง1,000,000 บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความโปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ
3	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ 250,000ถึง500,000 บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
2	ต่ำ	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000ถึง 250,000บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
1	ต่ำมาก	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาทหรือน้อยกว่านั้น	แทบจะไม่มี

การนำระดับโอกาสและระดับผลกระทบพิจารณาร่วมกัน

ระดับผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง				
๕ – สูงมาก	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔ – สูง	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓ – ปานกลาง	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒ – ต่ำ	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑ – ต่ำมาก	๑	๒	๓	๔	๕
ระดับโอกาส	๑ – ต่ำมาก	๒ – ต่ำ	๓ – ปานกลาง	๔ – สูง	๕ – สูงมาก